

Is le meaisínáistriúchán [Nasc] a gineadh aistriúchán an leathanaigh seo. Is féidir earráidí a bheith i meaisínáistriúcháin a d'fhéadfadh soiléireacht agus cruinneas a laghdú; ní ghlacann an tOmbudsman aon dliteanas i leith aon neamhréireachtaí. Chun an fhaisnéis is iontaofa agus an deimhneacht dhlíthiúil a fháil, féach ar an leagan foinseach i Béarla atá nasctha thuas. Chun tuilleadh eolais a fháil féach ar ár [mbeartas teanga agus aistriúcháin \[Nasc\]](#).

Cinneadh maidir le saincheistean a bhaineann leis an gcaoi a ndéanann an Ghníomhaireacht Eorpach um an nGarda Teorann agus Cósta (Frontex) cumarsáid leis na saoránaigh maidir lena tairseach um rochtain ar dhoiciméid (Cásanna Uamtha 1261/2020 agus 1361/2020)

Cinneadh

Cás 1261/2020/PB - Tosaithe an 01/10/2020 - Moladh faoi 21/06/2022 - Cinneadh an 15/12/2022 - Institiúid ábhartha an Ghníomhaireacht Eorpach um an nGarda Teorann agus Cósta (Cásanna inar aimsíodh míriarachán) |

Cás 1361/2020/PB - Tosaithe an 01/10/2020 - Moladh faoi 21/06/2022 - Cinneadh an 15/12/2022 - Institiúid ábhartha an Ghníomhaireacht Eorpach um an nGarda Teorann agus Cósta (Cásanna inar aimsíodh míriarachán) |

Bhain an cás go príomha le cinneadh Frontex gan cumarsáid a dhéanamh a thuilleadh le daoine aonair a iarrann rochtain phoiblí ar dhoiciméid. Cuireann Frontex iallach ar iarrthóirí a thairseach rochtana ar líne a úsáid. Cruthaíonn sé sin fadhbanna do na hiarrthóirí, fadhbanna a d'fhéadfaí a sheachaint go héasca, agus d'ardáin trédhearcachta ar líne atá curtha ar bun ag eagraíochtaí na sochaí sibhialta chun cuidiú tuilleadh le haidhm an Aontais oibriú chomh hoscailte agus is féidir.

Ní raibh an tOmbudsman in ann bonn cirt a aimsiú do chinneadh Frontex. D'eisigh sí moladh gur cheart do Frontex cead a thabhairt d'iarrthóirí cumarsáid a dhéanamh leis trí ríomhphost, gan dul i muinín a thairseach rochtana reatha ar dhoiciméid. Ina theannta sin, d'iarr sí ar Frontex é féin a chur ar an eolas maidir leis an dea-chleachtas atá sainaitheanta ag an gCoimisiún Eorpach ina leith sin dá thairseach rochtana poiblí nua, agus an dea-chleachtas sin a chur chun feidhme a luaithe is féidir.

Mhol an tOmbudsman freisin gur cheart do Frontex na hacmhainní is gá a chur ar fáil chun déileáil leis an líon mór iarrataí rochtana is dócha a gheobhaidh sé ar bhonn rialta amach

anseo. Mhol sí freisin gur cheart do Frontex lámhleabhar mionsonraithe a tharraingt suas maidir leis an gcaoi a láimhseálann sé iarratais ar rochtain phoiblí, agus an lámhleabhar sin a fhoilsiú.

Dhiúltaigh Frontex do mholadh an Ombudsman cead a thabhairt d'iarrthóirí cumarsáid a dhéanamh leis trí ríomhphost. Níor thug Frontex freagra substainteach ach oiread ar an moladh go gcuirfeadh sé é féin ar an eolas faoi dhea-chleachtas gaolmhar an Choimisiúin Eorpaigh agus go gcuirfeadh sé chun feidhme é.

Dúnann an tOmbudsman an fiosrúchán le cinneadh go raibh drochriarachán i gceist.

Maidir le moltaí eile an Ombudsman, dúirt Frontex go raibh post breise leath-ama sannta aige le déanaí do láimhseáil iarrataí ar rochtain phoiblí ar dhoiciméid, agus d'fhógair sé go dtarraingeoidh sé suas lámhleabhar mar a mhol an tOmbudsman. Níos luaithe san fhiosrúchán, chuir Frontex moltaí an Ombudsman chun feidhme chun athbhreithniú a dhéanamh ar a ráiteas cóipchirt agus chun doiciméid ina chuntais rochtana poiblí a chur ar fáil ar feadh dhá bhliain. Chomhaontaigh sí freisin seoladh ríomhphoist tiomnaithe a thabhairt isteach chun achomhairc a chur isteach.

Cúlra na ngearán

1. I mí Eanáir 2020, thug Frontex córas nua isteach chun déileáil le hiarratais ar rochtain phoiblí ar dhoiciméid [1]. Leis an gcóras nua, ní mór d'iarrthóir logáil isteach i gcuntas/spás a chruthaítear don iarratas.

2. Bhí imní ar na gearánaigh sa chás seo faoi roinnt gnéithe den chóras nua agus faoi chleachtais ghaolmhara. Bhí siad den tuairim gur tugadh isteach gnéithe le tairseach nua Frontex a d'fhág gur próiseas casta anásta é chun doiciméid a iarraidh uirthi. Ní raibh na gnéithe sin, go hachomair, i gcomhréir le ceanglais reachtaíocht an Aontais maidir le rochtain phoiblí ar dhoiciméid chun “an *feidhmiú is éasca is féidir*” a áirithiú maidir leis an gceart rochtana (Airteagal 1(b)), chun “*dea-chleachtas riaracháin a chur chun cinn maidir le rochtain ar dhoiciméid*” (Airteagal 1(c)), agus chun a áirithiú go *ndéileálfar le hiarrataí ar rochtain ar dhoiciméid “go pras”* (Airteagal 7(1) agus Airteagal 8(1)).

3. Saincheist lárnach ba ea cinneadh Frontex iallach a chur ar iarrthóirí a thairseach rochtana nua a úsáid agus gan cumarsáid a dhéanamh leo trí ríomhphost ar bith eile [2] [2]. Cé nach raibh siad ag áitiú go bhfuil dualgas ginearálta ar riarachán poiblí AE ríomhphoist a úsáid i ngach nós imeachta riaracháin a bhaineann le saoránaigh, mheas siad nach raibh rogha Frontex ag teacht leis na caighdeáin is infheidhme anseo. Tharraing siad aird ar leith ar iarmhairt shonrach ón rogha sin, is é sin nach féidir na teachtaireachtaí agus na doiciméid a sheolann Frontex chuig iarrthóirí a fhoilsiú go huathoibríoch a thuilleadh ar thairseacha ar líne atá cruthaithe ag eagraíochtaí sochaí sibhialta na hEorpa chun oscailteacht riarachán AE a chur

chun cinn [3] . Is amhlaidh atá toisc go bhfuil a bhfoilsíú uathoibríoch ag brath go teicniúil ar an gcumarsáid atá á déanamh trí ríomhphost. D'áitigh na gearánaigh nach bhfuil cinneadh Frontex ag teacht le cinneadh an Ombudsman Eorpaigh i gcás 104/2020/EWM:

"Is bealach éifeachtach é iarrataí a chomhlíonadh trí thairseacha ar líne chun [an] oibleagáid a chomhlíonadh [an éifeacht is mó is féidir a thabhairt don cheart rochtana agus leas an phobail a chur san áireamh maidir le nochtadh níos leithne na ndoiciméad arna n-iarraidh] . I gcás ina bhfuil sé ráite go sonrach ag [iarrthóir] gurb é sin an meán is fearr leo chun freagra a fháil ar a n-iarraitas agus aon doiciméid ar deonáíodh rochtain phoiblí orthu, ba cheart d'institiúidí cloí leis an iarraidh sin ach amháin má tá cúis an-mhaith ann (rud ba cheart a mhíniú) gan é sin a dhéanamh. Baineann sé seo le dea-riarachán chomh maith le comhlíonadh na hoibleagáide dlíthiúla chun an rochtain phoiblí is leithne is féidir a thabhairt." (Mír 11 [4] . [5])

4. Thagair na gearánaigh freisin don fhíoras gur rud neamhghnách é diúltú cumarsáid a dhéanamh le hiarrthóirí trí ríomhphost. Déanann riarachán an Aontais, agus go háirithe seolaithe bunaidh reachtaíocht an Aontais maidir le rochtain phoiblí ar dhoiciméid (an Pharlaimint, an Chomhairle agus an Coimisiún), cumarsáid le hiarrthóirí trí ríomhphost.

5. Ina theannta sin, tharraing an gearánach aird ar na saincheisteanna seo a leanas:

1) Nuair a nocht Frontex doiciméid, thagair sé go córasach do 'chóipcheart' agus dúirt sé gur chuir sé cosc ar an iarrthóir na doiciméid a chur ar fáil do thríú páirtithe gan údarú uaidh. [6]

2) Chuir Frontex bac ar rochtain ar an gcuntas a cruthaíodh le haghaidh iarrataí 15 lá tar éis dó a chéad fhreagra a sheoladh.

6. **Chuir** na gearánaigh imní in iúl an raibh Frontex tar éis cleachtais a thabhairt isteach d'aon ghnó a chuireann isteach ar fheidhmiú an chirt bhunúsach chun rochtain a fháil ar dhoiciméid.

Conas a dhéanann Frontex cumarsáid le saoránaigh maidir lena thairseach rochtana ar dhoiciméid

Togra an Ombudsman le haghaidh réitigh

7. Ina togra réitigh i mí na Bealtaine 2021, rinne an tOmbudsman na torthaí seo a leanas maidir leis an bpríomhcheist, is é sin, cinneadh Frontex gan cumarsáid a dhéanamh a thuilleadh trí ríomhphost (béim curtha leis):

"Dealraíonn sé nach bhforálann [Frontex] tairseach rochtana poiblí nua don rogha freagra agus doiciméid Frontex a fháil go díreach trí ríomhphost. Chomh maith le bac nua a chur ar dhaoine aonair, laghdaíonn sé sin an chumarsáid theicniúil gan uaim le roinnt ardán trédhearcachta ar líne atá ag feidhmiú san Eoraip ."

“Ba cheart do Frontex, nuair a fhaigheann sé iarrataí ar rochtain phoiblí ar dhoiciméid trí ardáin na sochaí sibhialta nó nuair is mian shainráite [iarrthóir] ar bhealach eile , a chuid freagraí a sheoladh trí ríomhphost seachas trína thairseach rochtana poiblí. Ciallaíonn sé sin gur cheart an freagra iarbhír ar iarratas ar rochtain ar dhoiciméid nó ar iarratas daingniúcháin — agus ní hamháin fógra maidir le rochtain a fháil ar thairseach rochtana poiblí Frontex — a sheoladh chuig [iarrthóir] trí ríomhphost , ach amháin má tá cúis an-mhaith ann (ar cheart í a mhíniú) nach ndéanfaidh Frontex amhlaidh.”

8. Ina theannta sin, mhol an tOmbudsman nár cheart do Frontex an ráiteas cóipchirt a bhí á úsáid aige ansin a úsáid a thuilleadh, agus gur cheart dó a chinntiú go mbeadh doiciméid ina chuntais rochtana poiblí ar fáil ar feadh dhá bhliain ar a laghad. Thug an tOmbudsman faoi deara freisin go bhféadfaí feabhas a chur ar na nithe seo a leanas: D’fhéadfadh Frontex, ina fhreagraí, seoladh ríomhphoist tiomnaithe a thabhairt trínar féidir le hiarrthóirí achomhairc a chur isteach i gcoinne neamhnócha (‘iarratas deimhniúcháin’).

9. Chuir Frontex tograí an Ombudsman chun feidhme maidir lena ráiteas cóipchirt [7] a athbhreithniú agus doiciméid ina chuntais rochtana poiblí a chur ar fáil ar feadh dhá bhliain. Chomhaontaigh sí freisin seoladh ríomhphoist tiomnaithe a thabhairt isteach chun achomhairc a chur isteach.

10. **Leanann** Frontex ar aghaidh, áfach, gan cumarsáid shubstainteach a dhéanamh le hiarrthóirí trí ríomhphost. Ní úsáideann sé ríomhphoist ach amháin mar bhealach chun aird na n-iarrthóirí a tharraingt ar ábhar nua ar an tairseach rochtana, agus ní mór dóibh logáil isteach ansin.

11. **Mhol** Frontex, go hachomair, go mbeadh fadhbanna aige iarrataí ar rochtain phoiblí a bhainistiú (próiseáil, spriocdhátaí...) dá mbeadh air a chuid freagraí a sheoladh agus doiciméid a nochtadh trí ríomhphost.

12. Mar fhreagra ar bharúil an Ombudsman go ndealraíonn sé go n-oibríonn institiúidí eile de chuid an AE ar bhealach difriúil, rinne sé cur síos ar a chóras nua mar “*réiteach saincheaptha*” a chabhraíonn le “*cothromas riaracháin a bhaint amach do [iarrthóirí] agus Frontex*”.

Moladh an Ombudsman

13. Chuir an tOmbudsman fáilte roimh chur chun feidhme Frontex [8] ar a cuid tograí dá dtagraítear i mír 8 agus i mír 9 thuas.

14. **Chuir** an tOmbudsman aiféala in iúl nár chuir Frontex a moladh chun feidhme gur cheart do Frontex — nuair a iarrtar sin go sainráite nó go hintuigthe — cumarsáid shubstainteach agus dhíreach a dhéanamh le hiarrthóirí trí ríomhphost, is é sin a theachtaireachtaí inneachair agus a dhoiciméid a sheoladh trí ríomhphost.

15. Ní bhfuair an tOmbudsman mínithe diongbháilte ar an rogha seo. Os a choinne sin, ba é an

tOmbudsman ba mhó a bhí buartha faoi dhoiléire fhreagairt Frontex.

16. Tá a fhios ag an Ombudsman go bhfaigheann Frontex go leor iarrataí ar rochtain ar dhoiciméid, agus go mbaineann roinnt iarratas le go leor doiciméad.

17. Tá an- suim in obair Frontex, áfach, ina ghné dhílis de chineál a chroíghníomhaíochtaí. Tá baint dhíreach ag Frontex le gníomhaíochtaí an-íogair a mbíonn tionchar acu ar chearta bunúsacha daoine a bhíonn i staideanna forbhasacha go minic. Táthar ag súil go bhfaighidh Frontex go leor iarrataí ar rochtain phoiblí ar a chuid doiciméad. Is faoi Frontex atá sé na hacmhainní is gá a chur ar fáil chun an cúram sin a chomhlíonadh.

18. Is ionstraim í reachtaíocht an AE maidir le rochtain phoiblí ar dhoiciméid a bhfuil cuspóirí daonlathacha aici, a tugadh isteach ar an tuairim go gcuidíonn oscailteacht leis an riarachán poiblí “ *dlisteanacht níos mó a bheith aige agus go bhfuil sí níos éifeachtaí agus níos cuntasáí don saoránach i gcóras daonlathach* ” [9] . Cuireann sé oibleagáid ar riarachán an Aontais an rochtain phoiblí is leithne is féidir a thabhairt ar a dhoiciméid agus é sin a dhéanamh i gcomhréir le prionsabail an dea-riaracháin, mar shampla tríd an timpeallacht is mó is féidir a chur ar fáil don tseirbhís.

19. Nuair a dhéanann institiúidí an Aontais bearta chun a n-oibleagáidí faoi reachtaíocht an Aontais maidir le rochtain phoiblí a chur chun feidhme, is túsphointe tábhachtach iad na dea-chleachtais atá á gcur chun feidhme cheana féin ar fud riarachán an Aontais [10] .

20. Sa chás seo, chuir na gearánaigh in iúl, mar is ceart, nach ionann cinneadh gan cumarsáid a dhéanamh le hiarrthóirí trí ríomhphost agus an cleachtas ginearálta nó an dea-chleachtas i riarachán an AE.

21. Thar na blianta, tá bearta riaracháin agus teicniúla araon déanta ag institiúidí an Aontais chun an chumarsáid is rianúla is féidir a dhéanamh leis na hardáin ar líne dá dtagraítear thuas. Go háirithe, leanann na trí phríomhinstitiúid beartas soiléir chun gur féidir leis na hardáin sin feidhmiú i gceart. Ghlac siad leis gur féidir le haon duine den phobal leanúint ar aghaidh leis an bpróiseáil a dhéanann siad ar iarrataí rochtana ar líne.

22. Tá ríomhphost fós ar cheann de na huirlisí cumarsáide leictreonaí is tábhachtaí. Tá cinneadh an-tábhachtach glactha ag Frontex trí chinneadh a dhéanamh gan cumarsáid a dhéanamh le hiarrthóirí trí ríomhphost a thuilleadh. Rinne sé amhlaidh agus é ar an eolas faoi na hiarmhairtí diúltacha a bheadh aige sin do na saoránaigh a úsáideann na hardáin thuasluaite.

23. I bhfianaise na mbreithnithe thuas, chinn an tOmbudsman gur drochriarachán é ag Frontex gan deis a thabhairt do dhaoine aonair cumarsáid a dhéanamh leis trí ríomhphost maidir lena n-iarrataí ar rochtain phoiblí ar dhoiciméid. Dá bhrí sin, d’eisigh an tOmbudsman an moladh seo:

Ba cheart do Frontex cumarsáid theicniúil gan uaim a áirithiú le [iarrataí] maidir le

rochtain phoiblí ar dhoiciméid, rud a chuirfeadh ar a gcumas cumarsáid a dhéanamh leis trí ríomhphost ina iomláine agus gan dul i muinín na tairsí rochtana atá aige faoi láthair ar dhoiciméid.

Agus an moladh sin á scrúdú aige, ba cheart do Frontex é féin a chur ar an eolas faoi na dea-chleachtais atá sainaitheanta ag an gCoimisiún Eorpach ina thionscadal reatha chun tairseach rochtana poiblí a thabhairt isteach [11] , agus na dea-chleachtais sin a chur chun feidhme a luaithe is féidir.

Ina theannta sin, rinne an tOmbudsman na moltaí seo a leanas maidir le feabhsúchán:

Ba cheart do Frontex na hacmhainní is gá a chur ar fáil chun déileáil leis an líon mór iarrataí rochtana is dócha a gheobhaidh sé ar bhonn rialta amach anseo.

Ba cheart do Frontex lámhleabhar mionsonraithe a tharraingt suas maidir leis an gcaoi a láimhseálann sé iarratais ar rochtain phoiblí, agus an lámhleabhar sin a fhoilsiú.

Tuairim Frontex ar mholadh an Ombudsman

24. Ina thuairim ar an gcás sin [12] , dhiúltaigh Frontex do mholadh an Ombudsman cead a thabhairt d'iarrthóirí cumarsáid a dhéanamh leis trí ríomhphost. Thairis sin, níor gheall Frontex, ná níor thug sé barúil shubstainteach maidir leis an moladh go leanfaí an sampla is déanaí ón gCoimisiún Eorpach chun rogha a thabhairt do shaoránaigh a n-iarrataí a chur isteach trí ríomhphost agus trí chuntas ar a thairseach nua ar líne.

25. Rinne Frontex roinnt barúlacha.

26. Dúirt sé nach *"príomhmhodh coiteann cumarsáide"* iad na ríomhphoist a thuilleadh.

27. D'athdhearbhaigh sé a thuairim nach féidir oibleagáid a chur air bearta a dhéanamh chun gur féidir a freagraí a uaslódáil go huathoibríoch ar ardáin sheachtracha, amhail na hardáin bhunaithe dá dtagraítear san fhiosrúchán seo.

28. Mhol sé go gcuideodh an bealach atá aige faoi láthair chun déileáil le hiarrataí ar rochtain, go háirithe, chun cóir chomhionann na n-iarrthóirí a áirithiú.

29. D'athdhearbhaigh sí go mbeadh deacrachtaí tromchúiseacha riaracháin ann chun iarrataí ar rochtain ar dhoiciméid a bhainistiú dá ndéanfadh sé cumarsáid le hiarrthóirí trí ríomhphost.

30. Luaigh sé go gcuirfeadh sé deireadh leis an gceanglas maidir le captcha a úsáid d'iarrthóirí chun logáil isteach i gcuntas reatha ar a n-iarratas ar rochtain phoiblí. D'fhágfadh sé sin go bhféadfaí a chuid freagraí a aistriú go huathoibríoch chuig ardáin ar líne. Mar sin féin, coinneoidh sé an ceanglas captcha chun cuntais den sórt sin a chruthú ar dtús. Beidh sé seo, áfach, a dhéanamh cairdiúil do dhaoine faoi mhíchumas.

31. Oibreoidh sé i gcomhar le hinstiúidí eile an Aontais chun feabhas a chur, ar bhonn leanúnach, ar an gcaoi a láimhseálann sé iarrataí ar rochtain phoiblí ar dhoiciméid. (Níor luaigh sé conas.)

32. Maidir le hacmhainní a thiomnú do láimhseáil iarrataí ar rochtain phoiblí ar dhoiciméid, shann sé post breise leath-ama dá Oifig Trédhearcachta le déanaí.

33. Ar deireadh, dréachtóidh sé lámhleabhar maidir leis an gcaoi a láimhseálann sé iarrataí ar rochtain phoiblí ar dhoiciméid, agus foilseoidh sé ar a shuíomh gréasáin é.

Measúnú an Ombudsman tar éis an mholta

34. Measann an tOmbudsman gur cúis aiféala é gur chinn Frontex diúltú dá moladh. Níor chuir Frontex argóintí nua chun cinn ina thuairim maidir leis an moladh. Dá bhrí sin, dúnfaidh an tOmbudsman an fiosrúchán seo le cinneadh go raibh drochriarachán i gceist.

35. Is cúis aiféala agus imní iad cinneadh Frontex diúltú don mholadh.

36. Ar an gcéad dul síos, ní féidir leis an Ombudsman a fheiceáil gur tugadh dóthain airde ar na cuspóirí agus na hoibleagáidí ar leith atá i gceist anseo. Murab ionann agus nósanna imeachta riaracháin eile atá de chineál beagán fada agus a bhaineann le daoine a ghníomhaíonn i gcáil ghairmiúil, is é an ceart bunúsach chun rochtain a fháil ar dhoiciméid an ceart bunúsach chun rochtain a fháil ar dhoiciméid nach mór a bheith in ann a fheidhmiú ar an mbealach is éasca agus, más é sin rogha an iarrthóra, an bealach is trédhearcaí is féidir. Ní mór do ghnéithe gaolmhara riaracháin agus teicniúla prionsabail an dea-riaracháin agus ceanglais reachtaíocht an Aontais maidir le rochtain phoiblí a urramú chun “an feidhmiú is éasca is féidir” a áirithiú maidir leis an gceart rochtana (Airteagal 1(b)), chun “*dea-chleachtas riaracháin a chur chun cinn maidir le rochtain ar dhoiciméid*” (Airteagal 1(c)), agus chun a áirithiú go *ndéileálfar go pras* le hiarrataí ar rochtain ar dhoiciméid (Airteagal 7(1) agus Airteagal 8(1)).

37. Chinn an tOmbudsman nach raibh cinneadh Frontex gan cumarsáid a dhéanamh a thuilleadh trí ríomhphost le daoine aonair a fheidhmíonn an ceart bunúsach sin ag teacht leis na prionsabail agus na ceanglais sin.

38. Níl diúltú leanúnach Frontex cead a thabhairt do dhaoine aonair — nuair a iarrann siad amhlaidh — cumarsáid a dhéanamh leis trí ríomhphost chun rochtain ar dhoiciméid a iarraidh bunaithe ar argóintí inchreidte riaracháin-teicniúla. Mar shampla, ba cheart go bhféadfaí iarrataí ar rochtain a láimhseáil go héifeachtúil agus, ag an am céanna, teacht ar chomhaontú an comhfhreagras agus na doiciméid uile a mhalartú trí ríomhphost. Mhínigh an tOmbudsman é sin cheana féin [13]. Is sa téarma ginearálta amháin a d’fhreagair Frontex.

39. Ní aithníonn Frontex go fóill go mbaineann gnéithe teicniúla atá casta gan ghá le húsáid a thairseach ar líne. Mar a luadh san iarscríbhinn a ghabhann le moladh an Ombudsman, is cosúil

go bhfuil na ceanglais maidir le logáil isteach d'úsáideoirí thairseach Frontex iomarcach. Ina thuairim, dúirt Frontex go mbainfidh sé an ceanglas 'captcha' maidir le cásanna rochtana "*atá ann cheana*" ar dhoiciméid, ach go bhfuil sé i gceist aige leanúint de cheanglas captcha a chur san áireamh "*ar an leathanach tuirlingthe den chéad uair* [iarrataí]". Cé go bhféadfadh sé sin cumarsáid theicniúil níos fearr a dhéanamh le roinnt ardán ar líne [14], tá na ceanglais (caipéad tosaigh, 'comhartha', ríomhphost agus 'aitheantas cáis') fós casta gan ghá. Tar éis an tsaoil, is iondúil go logálann úsáideoirí isteach le hainm úsáideora agus le pasfhocal chun rochtain a fháil ar shuíomhanna gréasáin poiblí a bhfuil faisnéis i bhfad níos íogaire iontu ná an méid atá, go loighciúil, i dtairseach Frontex maidir le rochtain poiblí ar dhoiciméid. [15]

40. Tugtar le fios i dtuairim Frontex nach gcuireann Frontex béim mhór ar dhea-chleachtais institiúidí eile in ainneoin iarrachtaí coiteanna dea-chleachtais dá bhforáiltear i reachtaíocht an Aontais maidir le rochtain poiblí [16]. Níor thug Frontex freagra ar mholadh an Ombudsman go gcuirfeadh sé é féin ar an eolas faoi dhea-chleachtas gaolmhar an Choimisiúin Eorpaigh agus go gcuirfeadh sé chun feidhme é. Níor fhreagair sí ach go leanfaidh sé de bheith ag comhoibriú le hinstiúidí eile de chuid an Aontais (ní léir cad é atá i gceist leis sin sa chleachtas). Ina thairseach nua um rochtain ar dhoiciméid, ligeann an Coimisiún do shaoránaigh cumarsáid a dhéanamh leis trí ríomhphost chun rochtain ar dhoiciméid a iarraidh [17]. B'iomchuí do Frontex breathnú ar an rogha sin agus aghaidh a thabhairt air ina thuairim.

41. Ní thugann tuairim Frontex, cosúil leis na freagraí a thug sé roimhe seo, le tuiscint go ndearna Frontex fíor-inmheánú ar an aitheantas a thug an AE don tábhacht a bhaineann leis an tsochaí shibhialta do chultúr daonlathach agus do rialachas daonlathach an Aontais [18]. Dealraíonn sé nach bhfuil tábhacht ag baint leis an bhfóras go raibh iarmhairtí diúltacha tromchúiseacha ag feidhmiú a tairsí ar fheidhmiú na n-ardán seanbhunaithe ar líne a bhunaigh an tsochaí shibhialta, ardáin a raibh cur amach ag Frontex orthu sular bunaíodh a thairseach. Ní hionann é sin agus an cur chuige atá ag an gCoimisiún Eorpach, mar shampla, a ghlac leis na hardáin sin agus a raibh baint mhaith aige leo le blianta fada anuas.

42. I dtaithí an Ombudsman, tá saoránaigh réidh le tuiscint go bhfuil drogall ar institiúidí agus ar chomhlachtaí AE ó am go chéile cáipéis áirithe a nochtadh. Is gnách idirphlé rialta a bheith ann idir saoránaigh agus údaráis poiblí i ndáil leis sin agus is dócha go leanfaidh sé ar aghaidh. Mar sin féin, sa bhreis ar láimhseáil chuí agus dhílis iarratas ar rochtain aonair, is dea-riarachán é a áirithiú nach bhfuil cúis ag an bpobal i gcoitinne an tuiscint a bheith acu — bíodh sé ceart nó mícheart — go bhfuil bearta gníomhacha á ndéanamh chun oibriú i gcoinne chuspóirí reachtaíocht an AE maidir le rochtain poiblí chun a áirithiú "*an feidhmiú is éasca is féidir*" maidir leis an gceart rochtana ar dhoiciméid agus "*dea-chleachtas riaracháin a chur chun cinn maidir le rochtain ar dhoiciméid*." [19] Is oth leis an Ombudsman, i bhfianaise an fhiosrúcháin seo, nach bhfuil sí in ann, i bhfianaise an fhiosrúcháin seo, tuiscint den sórt sin a bhréagnú mar rud míréasúnta i ndáil le rochtain Frontex ar thairseach doiciméad.

Conclúid

Bunaithe ar an bhfiosrúchán, dúnann an tOmbudsman an cás seo leis an gconclúid seo a

leanas:

Is drochriarachán é cinneadh Frontex gan deis a thabhairt do dhaoine aonair cumarsáid a dhéanamh leis trí ríomhphost maidir lena n-iarraí ar rochtain phoiblí ar dhoiciméid.

Cuirfear na gearánaigh agus Frontex ar an eolas faoin gcinneadh sin .

Emily O'Reilly Ombudsman Eorpach

Strasbourg, 15/12/2022

[1] Tá Frontex faoi réir Rialachán (CE) Uimh. 1049/2001 maidir le rochtain ar dhoiciméid agus iarraí ar rochtain ar dhoiciméid atá ina seilbh á láimhseáil aige, de bhua Airteagal 114 (1) de Rialachán Frontex, arna chur chun feidhme trí Chinneadh Uimh. 25/2016 ó **Bhord Bainistíochta Frontex an 21 Meán Fómhair 2016** [Nasc]. [Nasc] (**Rialachán 1049/2001** : Rialachán (CE) Uimh. 1049/2001 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 30 Bealtaine 2001 maidir le rochtain phoiblí ar dhoiciméid ó Pharlaimint na hEorpa, ón gComhairle agus ón gCoimisiún, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/en/TXT/?uri=CELEX:32001R1049> [Nasc]; **Rialachán Frontex** :

Rialachán (AE) 2019/1896 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 13 Samhain 2019 maidir leis an nGarda Teorann agus Cóstá Eorpach agus lena n-aisghairtear Rialachán (AE) Uimh. 1052/2013 agus (AE) 2016/1624, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:32019R1896> [Nasc]; **Cinneadh ó Bhord Bainistíochta Frontex** : https://prd.frontex.europa.eu/wp-content/uploads/mb_decision_25_2016_on_adopting_practical_arrangements_reg [Nasc]).

[2] Ní úsáideann Frontex cumarsáidí ríomhphoist ach amháin chun iarrthóirí a chur ar an eolas aon uair a bhíonn ábhar nua ar an gcuntas rochtana. Nuair a tharlaíonn sé seo faigheann an t-iarrthóir nasc chuig an gcuntas rochtana le hipearnasc, agus ansin ní mór dó dul trí phróiseas anásta chun rochtain a fháil ar an ábhar atá i gceist.

[3] asktheeu.org: <https://www.asktheeu.org/en> [Nasc], a bunaíodh in 2011. Chun sampla a fháil den chaoi a n-oibríonn sé, féach: https://www.asktheeu.org/en/request/letters_to_commission_and_counci#outgoing-21623 [Nasc]

Tá sé bunaithe ar chóras atá in úsáid anois i 25 dhlínse ar fud an domhain: <http://alaveteli.org/deployments/> [Nasc]

Fragdenstaat, <https://fragdenstaat.de> [Nasc], a bunaíodh in 2011 freisin. Chun sampla a fháil den chaoi a n-oibríonn sé, féach:

<https://fragdenstaat.de/anfrage/klimawandel-5/> [Nasc]

[4] <https://www.ombudsman.europa.eu/en/decision/en/124793> [Nasc]

[5] Chun féachaint ar an gcaoi a dtagann as cleachtas Frontex teachtaireacht a iarrann ar an iarrthóir logáil isteach ar an gcuntas rochtana, seachas an doiciméad mar sin a chur ar fáil (“Tá faisnéis nua maidir le do [iarraidh] ar fáil faoin nasc seo”), féach:

https://www.asktheeu.org/en/request/correspondence_between_frontex_r#incoming-36989 [Nasc]

Chun a fháil amach conas a bhí ar bhaill foirne ar shuíomh trédhearcachta na doiciméid a uaslódáil de láimh a chuir Frontex ar fáil sa chuntas rochtana amháin, féach:

<https://fragdenstaat.de/anfrage/frontex-social-media-guidelines/#nachricht-574618> [Nasc]

[6] Maidir le saincheist an cóipchirt, ní fhoráiltear le [cinneadh inmheánach](#) [Nasc] Frontex maidir le rochtain phoiblí ar dhoiciméid ach an *méid seo a leanas*: *‘Tá an Cinneadh seo gan dochar d’aon rialacha atá ann cheana maidir le cóipcheart a d’fhéadfadh teorainn a chur le ceart tríú páirtí doiciméid nochta a atáirgeadh nó a shaothrú’* (Airteagal 16). Sna freagraí a thug sé ar shaoránaigh a d’iarr rochtain phoiblí, chuir sé an teachtaireacht sin san áireamh go córasach : *“Ba cheart a mheabhú go bhfuil cóipcheart an doiciméid/na ndoiciméad ag brath ar Frontex agus an obair/na saothair sin a chur ar fáil do thríú páirtithe san fhoirm seo nó i bhfoirm eile gan údarú Frontex a fháil roimh ré.”*

[7] Léitear an fógra cóipchirt, ar ghlac an tOmbudsman leis, mar seo a leanas anois: *“ Faoi réir aon chearta maoine intleachtúla atá ag tríú páirtithe, féadfar an doiciméad/na doiciméid a athúsáid ar choinníoll go n-aithnítear an fhoinsé agus nach bhfuil bunbhrí ná bunteachtaireacht an doiciméid/na ndoiciméad saofa. Níl Frontex faoi dhliteanas i leith aon iarmhairt a eascraíonn as athúsáid an doiciméid/na ndoiciméad seo .*

[8] Níor luadh é sin mar sin i bhfreagra Frontex ar an togra maidir le réiteach, ach tharla sé tar éis malartuithe ina dhiaidh sin le foireann fiosrúcháin an Ombudsman.

[9] Aithris 2.

[10] Airteagal 15 den rialachán:

“Cleachtas riaracháin sna hinstiúidí

1. Forbróidh na hinstiúidí dea-chleachtais riaracháin chun feidhmiú an chirt rochtana a ráthaítear leis an Rialachán seo a éascú.

2. Bunóidh na hinstitiúidí coiste idirinstitiúideach chun an dea-chleachtas a scrúdú, chun aghaidh a thabhairt ar choinbhleachtaí a d'fhéadfadh a bheith ann agus chun forbairtí amach anseo maidir le rochtain phoiblí ar dhoiciméid a phlé.”

[11] Seoladh tairseach an Choimisiúin tar éis don Ombudsman a moladh a eisiúint do Frontex: <https://ec.europa.eu/transparency/documents-request/home>

[12] Foilsítear tuairim Frontex ar shuíomh gréasáin an Ombudsman: <https://www.ombudsman.europa.eu/en/doc/correspondence/en/164109> [Nasc]

[13] Cf. larscríbhinn, mír 2, de mholadh an Ombudsman <https://www.ombudsman.europa.eu/en/recommendation/en/157393> [Nasc]

[14] Chuir an gearánach FragDenStaat (1261/2020/PB) in iúl don Ombudsman go bhféadfadh sé go mbeadh sé indéanta, gan an captcha, a gcuid bogearraí a athchumrú chun foráil a dhéanamh maidir le cumarsáid uathoibríthe.

[15] Ní léiríonn tairseach Frontex torthaí ná treoirilínte a d'eisigh an tOmbudsman roimhe seo, agus ina theannta sin, is cosúil nach raibh plé ann roimh ré le húsáideoirí a bhfuil taithí acu.

[16] Airteagal 15 de Rialachán 1049/2001 (féach fonóta 10 thuas).

[17] https://ec.europa.eu/transparency/documents-request/guidance#how_can_i_submit_request [Nasc]

[18] “ *Coimeádfaidh na hinstitiúidí idirphlé oscailte, trédhearcach agus rialta ar bun le comhlachais ionadaíocha agus leis an tsochaí shibhialta .*” (Airteagal 11(2) den Chonradh ar an Aontas Eorpach), agus “is cuid lárnach d’ollstruchtúr na hEorpa *um chearta bunúsacha í an tsochaí shibhialta. (...) cuireann sé le cultúr sláintiúil an smachta reachta’*, AN CHOMHAIRLE CIVIETY: Fós UNDER PRESSURE UPDATE 2022, *Gníomhaireacht an Aontais Eorpaigh um Chearta Bunúsacha*:

https://fra.europa.eu/sites/default/files/fra_uploads/fra-2022-protecting-civic-space_en.pdf [Nasc]

[19] “ *Airteagal 1*

Cuspóir

Is é is cuspóir don Rialachán seo:

na prionsabail, na coinníollacha agus na teorainneacha, ar fhorais leasa phoiblí nó phríobháidigh, a shainiú a rialaíonn an ceart rochtana ar dhoiciméid de chuid Pharlaimint na hEorpa, na Comhairle agus an Choimisiúin (dá ngairtear “na hinstitiúidí” anseo feasta) dá bhforáiltear in Airteagal 255 de Chonradh CE ar shlí a áiríteoidh go mbeidh an rochtain is

leithne is féidir ar dhoiciméid,

rialacha a bhunú chun a áirithiú go bhfeidhmeofar an ceart sin mar is éasca is féidir, agus

dea-chleachtas riaracháin a chur chun cinn maidir le rochtain ar dhoiciméid.